

GUIA D'AUTOCOMPOSTATGE DOMÈSTIC COM POSAR EN MARXA UN COMPOSTADOR

El procés de compostatge consisteix en la transformació de les restes de matèria orgànica en adob. Aquest procés es dona a la natura de forma espontània. Nosaltres ens proposem imitar les condicions d'aquest procés natural per tal que es dugui a terme dins el nostre compostador casolà.

Amb aquesta tasca tanquem un cicle, evitem la generació de molts residus domèstics i permetem a les restes de matèria orgànica domèstiques tornar a entrar al cicle de la matèria orgànica formant part del sòl.

Es calcula que, de mitjana, un 36% de la brossa domèstica és orgànica. Si aconseguim autogestionar aquesta fracció de residu, disminuïm en una tercera part la quantitat de brossa que generem, i convertim un residu en un recurs directe, que nosaltres mateixos podem tornar a fer servir al nostre hort o jardí.

El compostatge no és un procés complex, però sí que requereix alguns coneixements previs que ens ajudaran a elaborar un compost de bona qualitat, a saber fer una bona cura del compost durant el procés d'elaboració i a saber com aplicar el compost resultant.

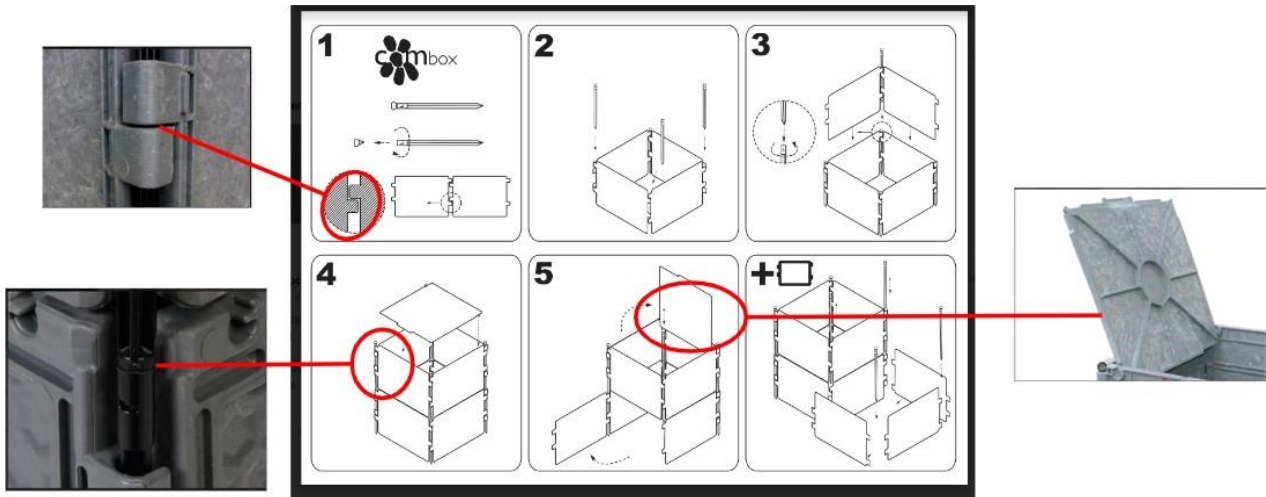
Aquesta guia [Com fer compostatge domèstic a Lleida. Pas a Pas](#), organitzada en cinc passos que segueixen el procés d'obtenció de compost, és un suport a l'ús del compostador que ara iniciem. Esperem que us sigui d'utilitat!

ELS CINC PASSOS A SEGUIR PER POSAR EN MARXA UN COMPOSTADOR

1. MUNTATGE I INSTAL·LACIÓ DEL COMPOSTADOR	2
2. QUÈ ES POT COMPOSTAR I EN QUIN ORDRE CAL OMLIR EL COMPOSTADOR	3
3. COM CUIDAR LA PILA MENTRE DURA EL PROCÉS DE COMPOSTATGE	5
4. QUÈ ESTÀ PASSANT DURANT EL PROCÉS DE COMPOSTATGE	6
5. OBTENIR EL COMPOST. QUÈ FER AMB EL COMPOST RESULTANT	6

1. MUNTATGE I INSTAL·LACIÓ DEL COMPOSTADOR

El primer que has de fer amb el compostador que acabes de rebre és muntar-lo seguint les [instruccions](#) que s'hi inclouen.

Un cop muntat, el compostador ha de tenir un aspecte com aquest, amb una tapa superior que es pot obrir, i una comporta inferior que, desplaçant la vareta lateral, també permet una obertura. L'obertura superior serveix per omplir el compostador, i la porta inferior ens serveix per a revisar l'estat del compost i extreure el compost madur de sota la pila.

El lloc ideal pel compostador és un espai amb contacte directe amb la terra, on no tingui ni excés de sol ni massa ombra. Un bon lloc és, per exemple, a sota un arbre de fulla caduca (ombra a l'estiu i sol a l'hivern).

Pel que fa al terreny, és bo que sigui un sòl que faciliti el drenatge (poc argilós). Es recomana també posar el compostador separat del terreny per una malla de galliner, ja que aquesta evitarà que algun petit animal pugui entrar dins el compostador (ratolins, talps o altres rosegadors es poden sentir atrets per les restes de menjar).

Si el terreny no facilita el drenatge dels líquids (líquids que es generen al procés de compostatge) caldrà fer una capa de drenatge entre el terreny i el compostador.

Aquesta capa es pot fer amb:

- Una capa de grava a sota del compostador (es fa un forat de 25-40 cm al lloc on anirà el compostador, i s'omple amb grava). Damunt s'hi col·loca el compostador, amb una malla de galliner cobrint tota la part inferior.
- Una altra opció és posar el compostador directament a terra (amb la malla de galliner) i fer una primera capa de 15-20 cm dins el compostador amb branquillons, pinyes, o clofolla de fruits secs amb trossos grossos, de tal manera que permetin la filtració del líquid, evitant així que tinguem un excés d'humitat.

Si tens previst fer compostatge a la terrassa o balcó, no és cap problema, només cal que prevegis una forma de recollir els líquids i elevis el compostador (per exemple amb un palet) i així milloraràs l'airejat de la pila. Si pots, col·loca'l en un racó arrecerat del vent.

2. QUÈ ES POT COMPOSTAR I EN QUIN ORDRE CAL OMLIR EL COMPOSTADOR

El secret d'un bon procés de compostatge està en la proporció entre matèria seca i matèria humida.

La matèria humida és rica en Nitrogen, i la matèria seca rica en Carboni. Un equilibri entre els dos elements és fonamental perquè el procés que es doni sigui de compostatge. Un excés de nitrogen (matèria humida), dona putrefacció i desprèn molt amoníac. Per contra, un excés de carboni, i per tant de matèria seca, donaria lloc a un procés molt lent i un compost final de baixa qualitat

Podem compostar una barreja de restes vegetals seques i restes d'aliments fresques, omplint el compostador en capes alternes, però cal tenir en compte que no totes les restes serveixen. Cal tenir precaució amb algunes restes i plantes!

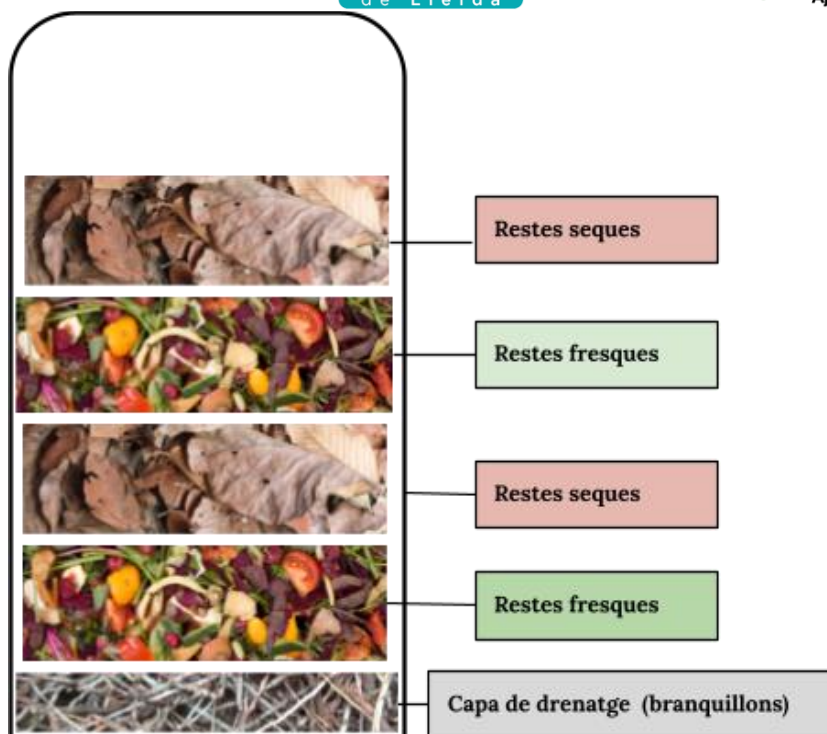
El material sec han de ser restes vegetals seques, sense tractar i de mida petita (sinó triguen molt a compostar-se i dificulten enormement el voltejat de la pila) Aquestes restes poden ser branquillons, restes de poda triturada, pinyes, closques de fruits secs, serradures o cendres (amb cura, que són molt riques en clorats!)

Aquest material es pot emmagatzemar a prop del compostador per tenir-ne sempre a mà (en alguns moments de l'any pot costar trobar-ne). La tardor és el millor moment per a fer reserva d'aquest material.

	Compostables amb gran quantitat	Cal anar amb compte	No compostables (compost domèstic)
FRACCIÓ HUMIDA	Restes de fruita crua Restes de verdura crua Marro del cafè Restes d'infusions Pa sec Closques d'ou Restes de plantes del jardí Restes de poda d'aromàtiques	Restes de menjar cuinat Restes de carn Restes de peix Pells de cítrics Fems d'animals	Plantes de jardí amb llavor Excrements d'animals domèstics Tovallons de paper
FRACCIÓ SECA	Fulles seques Restes de poda seca (tallada petita) Palla Restes de plantes de jardí seques	Serradures (que no siguin de fusta tractada) Cendra Pinassa	Plantes de l'hort o jardí que han estat malaltes

L'ordre per omplir el compostador és el següent:

- Capa de drenatge
- Capes alternes de matèria orgànica i matèria seca (d'igual gruix, aproximadament d'uns 20 cm)
- Anem omplint i al cap dels dies podem observar les diferents capes ben diferenciades
- Un cop tenim un 50-60% del compostador ple, comencem a remenar
- Comencem el manteniment de la pila

3. COM CUIDAR LA PILA MENTRE DURA EL PROCÉS DE COMPOSTATGE

La pila de restes de matèria orgànica requereix entre 3 i 4 mesos per a convertir-se en compost. Durant el temps que dura aquest procés de compostatge cal mantenir la pila humida i airejada (les condicions que necessiten els microorganismes descomponedors per treballar de forma òptima).

El primer que cal és la relació adequada entre matèria seca i fresca (Nitrogen i Carboni) que ja hem tingut en compte per omplir el compostador.

El segon element a tenir en compte és la humitat. Cal mantenir la pila humida (entre el 40-60% d'humitat) durant tot el procés, per tant, caldrà regar la pila quan sigui necessari.

Com regular la humitat?		Accions a fer
Si hi ha un excés d'humitat	Es pot iniciar un procés de putrefacció, el compostador farà mala olor	Airejar la pila Obrir la tapa Afegir matèria seca
Si hi ha poca humitat	Es pot parar el procés de compostatge	Regar la pila Afegir matèria fresca Temperatura

El tercer element és l'oxigen, ja que els descomponedors necessiten treballar en condicions aeròbiques. Per assegurar-nos que totes les parts de la pila es mantenen oxigenades, caldrà que setmanalment voltegem o remenem la pila. Per aquesta tasca ens podem ajudar de l'airejador, que facilita el voltejat de la pila sense necessitat de treure-la de dins el compostador.

Si mantenim les condicions adequades, la presència de microorganismes es donarà de forma natural, i s'assolirà la quantitat suficient per iniciar el procés de compostatge.

4. QUÈ ESTÀ PASSANT DURANT EL PROCÉS DE COMPOSTATGE

El procés de compostatge es caracteritza per la descomposició de la matèria orgànica. Per tant, amb els dies deixarem de diferenciar entre els diferents elements que hem posat al compostador, i es formarà una pila homogènia de partícules petites i de color marronós. L'olor de la pila ha de ser bona en tot moment.

Les diferents fases les marca el canvi de temperatura (apreciable també en el compostatge domèstic a petita escala). Quan s'inicia el procés, al cap d'aproximadament una setmana, s'ha de notar un augment de la temperatura que és un indicador de l'activitat dels microorganismes. Aquest augment de temperatura es manté entre dues i quatre setmanes, i després s'inicia la fase de refredament. Al cap d'aproximadament dos mesos, el procés està complet, però cal que el compost maduri. La fase de maduració té una durada d'un mes com a mínim.

Per tant, el procés total dura entre 3 i 4 mesos, depenent de l'estació de l'any, la freqüència de volteig i la quantitat de matèria orgànica inicial.

5. OBTENIR EL COMPOST. QUÈ FER AMB EL COMPOST RESULTANT

Com que el temps del procés pot ser molt variable (depenent de l'estació de l'any o la quantitat de matèria incorporada), és important aprendre a identificar el compost quan està madur. Això serà quan:

- El volum de la pila s'hagi reduït com a mínim a la meitat
- El compost està a temperatura ambient

- No s'aprecien restes grosses
- Té un color fosc
- Fa olor de terra de bosc
- Manté un cert grau d'humitat (té certa tendència a agrumollar-se, sense estar mullat)

Habitualment s'obté un rendiment aproximat del 30%. És a dir, per 100 kg de restes de matèria orgànica s'obtenen uns 30 kg de compost.

Un cop el compost està madur i a punt, cal garbellar-lo per eliminar-ne les restes grosses. Aleshores ja estarà llest per incorporar-lo a l'hort, la terra del jardí o a les plantes ornamentals.

Si en obtenir el compost no el pots utilitzar, el pots guardar durant uns mesos (cal tenir en compte que les seves propietats i el seu poder fertilitzant van disminuint), ja sigui apilat a terra i cobert amb un mantell vegetal (una capa de palla o restes de fulles seques) o bé en sacs, sempre que siguin transpirables.